

SAŽETAK PRESUDE

HANSEN PROTIV NORVEŠKE OD 2. LISTOPADA 2014. GODINE ZAHTJEV BROJ 15319/09

Drugostupanjski sud nije dostatan obrazložio razloge zbog kojih je odbacio žalbu

❖ ČINJENICE

Tijekom 1989. godine, podnositeljeva supruga (za vrijeme trajanja braka) kupila je od podnositelja nekretninu pod imenom „*Ekheim*“ te je s podnositeljem sklopila bračni ugovor. Dana 03. studenog 1995. godine, podnositelj i njegova supruga sklopili su drugi ugovor temeljem kojeg su supružnici postali zajednički vlasnici predmetne nekretnine na način da je svakom pripalo 50% udjela, bez obzira na prethodno sklopljeni bračni ugovor ili naknadna raspolaganja.

Podnositelj je protiv supruge pokrenuo parnicu radi razvoda braka tražeći između ostalog od suda da poništi bračni ugovor, a da utvrdi valjanost naknadnog ugovora o zajedničkom vlasništvu. Sud je međutim donio presudu kojom je utvrdio kako je bračni ugovor valjan te je poništio naknadni ugovor. Podnositeljica je naknadno trgovačkom društvu *Ekheim Invest AS*, d.o.o., prodala svoj udio u predmetnoj nekretnini. Podnositelj je tada protiv predmetnog društva podnio tužbu navodeći kako ima pravo na 50 % udjela na prodanoj nekretnini, a kako u odnosu na preostalih 50 % ima pravo prvokupa. Sud je donio presudu u korist tuženika (*Ekheim Invest AS*) protiv koje je podnositelj podnio žalbu.

Podnositelj je u svojoj žalbi istaknuo kako je prvostupanjski sud skratio predviđeno vrijeme trajanja glavne rasprave s predviđenih tri dana na pet sati. Na takav način umanjio je njegovu mogućnost da se ispituju svjedoci, predlože relevantni dokazi koji idu u njegovu korist te je pogrešno procijenio što je sporno, a što nije u konkretnom predmetu.

Drugostupanjski sud je jednoglasno odbacio podnositeljevu žalbu s obrazloženjem kako iz iste jasno proizlazi da nema osnova za uspjeh te je stoga treba proglasiti nedopuštenom sukladno norveškom Zakonu o parničnom postupku.

Podnositelj je tada podnio pravni lijek Vrhovnom sudu koji ga je odbacio istaknuvši kako se njegova nadležnost odnosi isključivo na ispitivanje postupka pred drugostupanjskim sudom te je jednoglasno zaključio kako žalba nema osnova za uspjeh.

Pozivajući se na članak 6. stavak 1. Konvencije, podnositelj je prigovarao kako je drugostupanjski sud trebao detaljnije obrazložiti odluku kojom je odbačena žalba.

❖ OCJENA SUDA

U odnosu na članak 6. stavak 1. Konvencije

Glavno pitanje u ovom predmetu jest da li je drugostupanjski sud dao dovoljno detaljno obrazloženje odluke kojom je odbacio žalbu. Sud je prvenstveno ispitivao prirodu postupka filtriranja pravnih lijekova u Norveškoj i njegovog značenja u kontekstu parničnog postupka u

cjelini. Nadalje je ispitivao opseg ovlasti koje ima drugostupanjski sud i način na koji je podnositelju pružena zaštita pred drugostupanjskim sudom.

Međutim, Sud je primijetio kako drugostupanjski sud nije dovoljno jasno obrazložio razloge zbog kojih je odbacio žalbu. Naime, drugostupanjski sud je svoje obrazloženje ograničio na parafraziranje relevantnih odredaba norveškog Zakona o parničnom postupku, posebice kako se žalba može odbaciti ukoliko drugostupanjski sud ustanovi da žalba nema osnova za uspjeh. Sud je uzeo u obzir činjenicu kako je navedena odredba uvedena radi osiguranja postupovne učinkovitosti i smanjenja broja očigledno neosnovanih žalbi. Usprkos tomu i usprkos činjenici da je Sud u prethodnim predmetima ove prirode zauzeo stav kako sud višeg stupnja koji odlučuje o pravnim lijekovima ne mora dati detaljno objašnjenje razloga radi kojih je iste odbacio, mišljenja je da se taj stav ne može primijeniti u ovom slučaju.

Naime, Sud je primijetio kako nadležnost drugostupanjskog suda nije ograničena samo na ispitivanja primjene mjerodavnog prava i postupovnih pitanja, nego obuhvaća i ispitivanje činjeničnih pitanja. U konkretnom predmetu, podnositelj je podnio žalbu radi pogrešne primjene mjerodavnog prava i nagle odluke o smanjenju trajanja glavne rasprave s tri dana na pet sati čime je značajno umanjena njegova mogućnost ispitivanja svjedoka i izvođenja drugih dokaza koja mu idu u korist.

Sud je stoga u konkretnim okolnostima predmeta zaključio kako odluka o odbačaju žalbe koju je donio drugostupanjski sud nije bila dovoljno obrazložena budući da ta odluka nije dotakla ključna pitanja koja je trebalo riješiti povodom žalbe. Drugostupanjski sud nije pri tom iskoristio sve svoje ovlasti koje je imao kao žalbeni sud pune jurisdikcije niti je donošenjem ovakve odluke uzeo u obzir interese podnositelja.

Sud je isto tako uzeo u obzir činjenicu da drugostupanjski sud nije bio sud posljednjeg stupnja, budući da je podnositelj imao mogućnost podnošenja pravnog lijeka Vrhovnom sudu. Iako uloga Vrhovnog suda nije bila ispitati osnovanost podnositeljeve žalbe niti osnovanost odluke o odbačaju iste, Vrhovni sud je bio ovlašten ispitati kako je drugostupanjski sud primijenio mjerodavno pravo i ocijeniti dokaze u onoj mjeri u kojoj su se odnosili na postupovna pitanja. Isto tako bio je ovlašten ispitivati je li odluka o odbačaju žalbe bila opravdana s aspekta članka 6. stavka 1 Konvencije. No, Sud smatra kako zbog toga što drugostupanjski sud nije dostatno obrazložio odluku o odbačaju žalbe, podnositelj nije mogao učinkovito iskoristiti svoje pravo na podnošenje pravnog lijeka Vrhovnom sudu.

Slijedom navedenog, Sud je ustanovio kako je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

❖ PRAVIČNA NAKNADA

Sud je ustanovio kako promjene u domaćoj sudskoj praksi i zakonodavstvu predstavljaju odgovarajuću pravičnu naknadu podnositelju. U odnosu na troškove postupke, Sud je podnositelju dodijelio iznos od 12.500,00 EUR.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.